

Mantelzorgprogramma

U heeft deze patiëntenfolder gekregen omdat u op termijn een operatie ondergaat in Amsterdam UMC. Op de verpleegafdelingen 2 C, 6 B en 6 C in Amsterdam UMC, locatie VUmc, bestaat de mogelijkheid om tijdens de ziekenhuisopname deel te nemen aan het mantelzorgprogramma. Deelname aan dit programma houdt in dat u een mantelzorger naar keuze (partner, familielid of vriend) mee kunt nemen naar de ziekenhuisopname. Het doel is dat u en de mantelzorger voorbereid het ontslag tegemoet gaan en het herstel na de operatie voorspoedig verloopt. Het is gewenst om dag en nacht aanwezig te zijn als mantelzorger, maar dit is niet verplicht. Een ander doel van het mantelzorgprogramma is om de zelfredzaamheid te bevorderen, waardoor er minder thuiszorg aangevraagd hoeft te worden. In uitzonderlijke gevallen kan hier nog wel voor gekozen worden.

Wat houdt het mantelzorgprogramma in?

Wanneer u wilt deelnemen aan het mantelzorgprogramma zullen de verpleegkundigen van de verpleegafdeling u en uw mantelzorger actief betrekken in de zorg die u ontvangt. Deelname aan het programma is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Er wordt verwacht dat de mantelzorger actief deelneemt aan het programma en wij verwachten dat de mantelzorger zo veel mogelijk aanwezig is gedurende de eerste drie dagen na de operatie. Zo is er voldoende tijd om u en uw mantelzorger bekwaam te maken in de handelingen en verzorging die van toepassing zijn na ontslag.

Het programma bestaat uit de volgende activiteiten:

1. Rooming-in (het is gewenst om dag en nacht aanwezig te zijn, maar dit is niet verplicht).
2. U ontvangt geschreven informatie over nog nader beschreven zorgactiviteiten.
3. U voert zorgtaken uit en optioneel ook verpleegtechnische handelingen.
4. U ontvangt training door verpleegkundigen in het uitvoeren van zorgtaken en optioneel verpleegtechnische handelingen.

De training in het ziekenhuis

De mantelzorger zal worden gecoacht door verpleegkundigen om zich zo bekwaam te maken in een aantal zorgtaken. Deze zorgtaken zijn:

- Ondersteunen bij ADL (wassen en aankleden).
- Gedurende de dag motiveren tot een gezonde intake (eiwitrijke voeding).
- Driemaal per dag ademhalingsoefeningen doen.

- Tweemaal per dag ondersteuning bieden bij het tandenpoetsen.
- Driemaal per dag patiënt oriënteren in plaats en tijd.
- Motiveren tot mobiliseren en ondersteuning bieden bij het mobiliseren na de operatie.

Uitsluitend in overleg met de verpleegkundige kan dit uitgebreid worden met verpleegtechnische taken. Deze optionele taken bestaan uit:

- Het injecteren van anti-trombose prikken (Fraxiparine).
- Handelingen bij een voedingssonde; het verwisselen van de neuspleister of verzorgen van de insteek van de jejunostomie, toedienen van medicatie en doorspoelen van een sonde.
- Handelingen bij een drain; het verbinden van de drain, het doorspoelen van de drain.
- Wondzorg.

Er zal ten alle tijde een verpleegkundige gereed staan om hulp te bieden en uit te leggen. De mantelzorger zal de zorg **niet** overnemen in het ziekenhuis maar zal zich wel goed kunnen voorbereiden op eventuele zorg in de thuissituatie. Dit kan betekenen dat de mantelzorger naar een zekere mate van zelfstandigheid toewerkt.

Ervaringen van patiënten en mantelzorgers die hebben deelgenomen aan het programma

De ervaringen van eerdere deelnemers aan dit programma zijn overwegend positief.

Onderstaande ervaringen werden gedeeld door deelnemers:

‘Wij zijn zo nauw betrokken geweest in ze zorg tijdens de opname. Hierdoor ben je goed op de hoogte van wat er is gebeurd en van de zorg die nodig is. Dat is heel anders dan een uurtje op bezoek komen’.

‘De overgang van ziekenhuis naar huis was niet meer zo spannend omdat ik precies wist welke zorg mijn partner nodig had.’

‘Er werd veel verwacht van de mantelzorger en dit was soms intensief. Daarom was het prettig de afdeling soms even te kunnen verlaten voor een frisse neus’.

‘Samen het ziekteproces doormaken, heeft onze band versterkt’.

‘Het was prettig om betrokken te worden bij de dagelijkse visite van de arts’.

Belastbaarheid van de mantelzorger

Het verzorgen van een familielid of naaste kan zowel lichamelijk als geestelijk belastend zijn. Het is goed om u zich hiervan bewust te zijn. Het op voorhand inschatten hoe u op bepaalde situaties reageert, kan lastig zijn. Wij vragen u om te overleggen met de verpleegkundige wanneer u ervaart overbelast te worden met zorgtaken of verantwoordelijkheden. Houd in ieder geval rekening met onderstaande aspecten:

- Het uitvoeren van zorgtaken is lichamelijk belastend. Uw eigen gezondheid moet dit toelaten.
- Wij vragen de mantelzorger om minimaal drie dagen aanwezig te zijn.

Het programma kan ten alle tijde vroegtijdig worden beëindigd door de verpleegafdeling. Het kan gebeuren dat het participeren in de zorg zwaarder uitvalt dan gedacht voor de mantelzorger en/of de patiënt. Wij adviseren om dit aan te geven bij de verpleegkundige. Het doel van dit programma is dat het participeren in de zorg een meerwaarde heeft in het herstel van de patiënt en daar mag de gezondheid van de mantelzorger geen nadeel van ondervinden. De mantelzorger kan bijvoorbeeld een pauze nemen. Hierbij mag de mantelzorger de afdeling/het ziekenhuis verlaten.

Aandachtspunten en voorwaarden van het programma

Mantelzorger

De verpleegafdelingen stellen enkele voorwaarden aan de mantelzorger. Zo is de mantelzorger volledig zelfstandig in eigen verzorging én mobiel zonder hulpmiddelen.

Duur van het programma

De opnameduur is afhankelijk van het type operatie en het verloop van het herstel. Het is mogelijk dat de patiënt na de minimale duur van het mantelzorgprogramma (drie dagen na de operatie) verplaatst wordt naar een gewone kamer. De mantelzorger kan dan niet meer blijven slapen op de afdeling, maar het programma kan wel doorgaan. De zorg kan namelijk overdag gegeven blijven worden. Het ziekenhuis heeft een gastenverblijf waar de mantelzorger, op eigen kosten, zou kunnen overnachten. Wanneer de opname langer duurt dan aanvankelijk verwacht en u de kamer niet hoeft te verlaten, is het uitsluitend in overleg met de verpleegafdeling mogelijk om het mantelzorgprogramma na deze drie dagen voort te zetten.

Eindigen van het programma

Er kan er een beroep gedaan worden op de mantelzorgen om (tijdelijk) thuis te slapen, als de plek waar de mantelzorger ligt nodig is voor een andere patiënt.

De verpleegafdeling heeft het recht het programma te allen tijde te beëindigen.

Het kan zo zijn dat de patiënt door complicaties tijdelijk naar de Intensive Care (IC) afdeling moet. Op de IC afdeling is het niet mogelijk om dit mantelzorgprogramma voort te zetten. Bij terugkomst op de verpleegafdeling na de opname op de IC is het soms mogelijk om het mantelzorgprogramma verder voort te zetten op de verpleegafdeling. Om dit te kunnen bepalen, is het noodzakelijk dit te overleggen met de verpleegkundige.

Parkeren

Amsterdam UMC, locatie VUMC heeft meerdere parkeergarages. Deze zijn te gebruiken tegen betaling. Wij kunnen de parkeerkosten niet vergoeden. Het advies is dan ook om u af te laten zetten door naasten.

Wat neemt u als mantelzorger mee naar de opname?

Op de verpleegafdeling kunt u gebruik maken van het sanitair. De verpleegkundige zal u deze tonen bij aankomst op de verpleegafdeling. Op de verpleegafdelingen is linnengoed (bedden-goed, washandjes en handdoeken) aanwezig. U dient persoonlijke verzorgingspullen en kleding mee te nemen.

De mantelzorger kan gebruik maken van maaltijden die worden aangeboden door de verpleegafdeling. Op locatie VUmc is het ook mogelijk, op eigen kosten, een maaltijd te nuttigen in het personeelsrestaurant van het ziekenhuis. Op de gang van de verpleegafdeling is een koffieautomaat aanwezig waarvan u gebruik kunt maken.

Wat te doen bij interesse

Indien dit beschreven programma uw aandacht en interesse heeft, moet u het volgende doen. Indien u gebeld wordt door het OK planbureau voor het doorgeven van uw operatiedatum kunt u **tijdens** dit gesprek aangeven dat u mee wilt doen aan het mantelzorgprogramma. Indien u geen interesse heeft, hoeft u niets te doen. Deelname is niet altijd mogelijk. Indien de verpleegafdeling het programma op dat moment niet kan faciliteren dan wordt u daarover

geïnformeerd door de verpleegafdeling. In verband met de logistiek kan dit soms pas op de dag van de operatie zijn. Wij vragen om uw begrip.

De opnamedag is het moment voor vragen omtrent de opname en ook voor vragen omtrent het mantelzorgprogramma. Indien u toch naar aanleiding van deze folder vragen heeft die niet kunnen wachten, dan kunt u contact opnemen met de verpleegafdelingen die onderaan deze folder vermeldt staan. Dit kan op werkdagen tussen tien en twaalf uur in de ochtend.

Wanneer start het mantelzorgprogramma?

Nadat u op de poli GIOCA bent geweest en u een operatiedatum heeft doorgekregen van het OK-planbureau staat uw opname op het programma. Op de dag van uw opname komt u naar de betreffende verpleegafdeling. Hier wordt u opgenomen in het ziekenhuis en voorbereid op de operatie. De mantelzorger kan nog niet terecht op de verpleegafdeling tussen het moment van operatie en terugkomst op de verpleegafdeling. Het is dan mogelijk voor de mantelzorger om in de thuissituatie te wachten of om gebruik te maken van het gastenverblijf.

Let op: uw verblijf in het gastenverblijf dient tijdig gereserveerd te worden indien u hiervan gebruikt wenst te maken. Na de operatie verblijft de patiënt op de uitslaapkamer. Indien het herstel op de uitslaapkamer voorspoedig verloopt, wordt de patiënt naar de verpleegafdeling teruggebracht. U wordt hiervan op de hoogte gebracht door de verpleegkundige. Dit is voor de mantelzorger het moment om naar de verpleegafdeling te komen. U meldt zich bij de balie als mantelzorger en wordt begeleid naar de mantelzorgkamer waarop u met de patiënt verblijft.

Contact

Verpleegafdeling		Telefoon
2 C	Algemene Chirurgie en MDL	020 444 2120
6 B	Gastro-Intestinale Chirurgie en MDL	020 444 2260
6 C	Chirurgische Oncologie en MDL	020 444 2160